

EKH-medewerkers op bezoek bij projecten in Bosnië

‘Het is allemaal erg dubbel’

‘De vakantie in Holland was een sprookje. De moeder had blond haar en was aardig’. Die tedere ontboezeming kwam van een vakantiekind uit het Bosnische Zvornik, dat vorig jaar via Europa Kinderhulp (EKH) bij een Nederlands gezin vakantie vierde. ‘Onze schoolkinderen hadden een onvergetelijke, geweldige ervaring’, beklemtoonden leraar Engels Bojan Miletic en het hoofd van de uitzendende school tegenover de twee EKH-medewerkers, die onlangs een bezoek brachten aan de drie uitzendende organisaties in het door werkloosheid geteisterde land.

Bestuurslid Henk van der Velden en Jenny Groeneveld van de werkgroep projecten constateerden dat het land er na de burgeroorlog nog lang niet bovenop is, al gaan er al weer toeristen naar toe. ‘Het is allemaal erg dubbel. Sarajevo bijvoorbeeld is een stad met een dubbel gezicht. Aan de ene kant ziet het centrum er westers uit, modern en opgeknapt. Aan de andere kant is buiten de binnenstad alles grijs en grijs en zitten de gebouwen vol kogelgaten. Bedelaars proberen geld voor eten bij elkaar te krijgen en veel mensen hebben een troosteloze uitdrukking op hun gezicht’.

Grote indruk

Grote indruk maakte de ontmoeting met een meisje van een jaar of negen. ‘Ze hoorde ons kennelijk praten, want opeens kwam ze naar ons toe en begon in het Nederlands te vertellen dat ze twee jaar geleden Nederland was uitgezet na een jarenlang verblijf in een asielzoekerscentrum. Ze had bij juf Iris in de klas gezeten waar ze het erg naar de zin had, maar zat nu uitzichtloos in haar geboorteland. Een dag later zagen we haar weer, bedelend langs de kant van de straat. Triest waren ook de vele graven overal in de stad. Ieder leeg veldje leek te zijn gebruikt als begraafplaats’.

Gelukkig was het niet allemaal kommer en kwel, ervoeren de EKH-medewerkers. De gesprekken met de uitzendende organisaties waarmee Europa Kinderhulp samenwerkt, leverden veel positieve punten op. Zoals de lovende reactie van Bojan Miletic en het schoolhoofd, die bovendien vertelden dat er nog steeds contacten zijn tussen de gastouders en vakantiekinden. Vorig jaar betaalden zij uit eigen zak de paspoortleges voor ouders die dat geld niet zelf konden opbrengen. Inmiddels besloot het bestuur van EKH die leges voor de hele Bosnische groep voor zijn rekening te nemen, een aanbod dat dankbaar werd aanvaard. Van gastouders die kinderen uit Zvornik in hun gezin opnamen, bereikte het bestuur de ‘klacht’ dat een aantal van hen veel zakgeld bij zich had. Het kwam de beide leraren onbekend voor, maar ze hadden wel een verklaring. ‘Sommige ouders moeten geld geleend hebben omdat ze zich schaamden hun kinderen zonder iets op pad te sturen’.

Extra aandacht

De EKH-medewerkers besteedden extra aandacht aan de contacten met Tuzla, met Snaga Zene. Dit omdat er vorig jaar nogal wat mis ging. Er kwamen kinderen naar Nederland die een vakantie niet echt en in meerdere gevallen echt niet nodig hadden. Volgens de uitzendende organisatie lag het aan de selectiecriteria die niet duidelijk waren geweest. Vandaar dat EKH die criteria nu zowel in het Engels als in het Bosnisch op papier zette. Ze

werden zorgvuldig besproken en goedgekeurd. Daarnaast bood Snaga Zene aan meer informatie over de achtergrond van de kinderen beschikbaar te stellen. 'Deze gezamenlijke aanpak zal bijdragen aan een goed verloop van de vakantie voor zowel vakantiekind als gastgezin', benadrukt Henk van der Velden.

Het gesprek met Mirela Spahic uit Travnik verliep zeer positief. De kinderen kwamen via twee scholen en van die groep zijn er nog steeds die contact met de gastouders hebben. Eén kind gaat zelfs op kosten van de gastvader en gastmoeder terug naar Nederland. Dit jaar besloot Mirela kinderen via twee weeshuizen te selecteren. Daarbij zijn jongens en meisjes zonder ouders, maar ook zijn er bij die door hun ouders in de steek werden gelaten. De slechte economische omstandigheden brengen ouders er toe hun kind bij een weeshuis achter te laten, vaak met de belofte dat ze hen over een aantal maanden weer op komen halen. Maar de praktijk leert dat daar nauwelijks iets van terecht komt.

Landmijnen

Henk van der Velden en Jenny Groeneveld besloten hun bezoek aan Bosnië met een vergadering op de Nederlandse ambassade in Sarajevo. 'Net als vorig jaar draagt de ambassade opnieuw de kosten van de visa en daar zijn we natuurlijk erg blij mee', meldt Henk. 'Aan de muur bij de ambassade hingen kaarten waarop in rood was aangegeven waar nog landmijnen liggen. Daar schrik je toch echt van. Er is nauwelijks geld op ze op te ruimen en jaarlijks vallen er tientallen slachtoffers door die mijnen. Met name de arme gezinnen gaan toch die gebieden in om hout te sprokkelen voor de verwarming van hun huis, om op te koken of te verkopen op de markt. We spraken met een Bosnische vrouw die vertelde dat haar man was omgekomen toen hij bij het sprokkelen op een mijn stapte. 'Ik heb geen geld om mijn zeven kinderen te eten te geven. Bovendien wonen we in een huis waarvan de ramen nog ontbreken en het dak vol kogelgaten zit'. Een verhaal dat echt niet op zichzelf staat. Toch is de opbouw van Bosnië afhankelijk van het soort mensen dat wij hebben ontmoet bij de projecten. Mensen die hoop uitstralen, mensen met een blik die gericht is op de toekomst en met een geweldige inzet om van hun stad, hun school, hun stichting iets goeds te maken en zo een bijdrage te leveren aan de wederopbouw', aldus Henk en Jenny.